

інформації, а тому в системі управлінського обліку треба формувати інформацію про внутрішнє і зовнішнє середовище функціонування бізнесу, фактори, що впливають на нього, ризики та перспективи розвитку.

1. Семанюк В. З. Інформаційна теорія обліку в постіндустріальному суспільстві : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 392 с.
2. Коваль І. Ф. Оцінка вартості компаній: методичні підходи та застосування. *Молодий вчений*. 2017. № 4 (44). С. 665–668.
3. Семанюк В. З. Інформаційні ресурси як інструмент підвищення ефективності бізнесу. *Інноваційна економіка* : всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2012. № 10(36). С. 304–307.

УДК 657

Пилипів Н. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки, **П'ятничук І. Д.**, к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування (ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», м. Івано-Франківськ)

НЕОБХІДНІСТЬ ПОБУДОВИ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ

Організації в усьому світі та їхні зацікавлені сторони все більше усвідомлюють необхідність отримання переваг від соціально відповідальної поведінки. Метою соціальної відповідальності є сприяння сталому розвитку [1, с. 4]. Загалом сталий розвиток розглядають у межах окремої країни, регіону чи підприємства у розрізі трьох складових: економічної, соціальної та екологічної [2, с.148].

Вважаємо за необхідне підкреслити, що наукова та практична діяльність потребує визначення вимірювальних індикаторів, тобто показників, які б давали змогу оцінити стан і динаміку змін окреслених складових сталого розвитку. Для використання таких індикаторів необхідно формувати відповідну інформацію, яка залежить від побудови належним чином обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності бізнесу.

Традиційно вищезазначена система будь якого підприємства представлена бухгалтерським обліком, у структуру якого входять фінансовий та управлінський облік, основною метою яких є формування інформації для користувачів про факти господарської діяльності підприємства, яка розкриває зміст економічної складової сталого розвитку підприємства у формі фінансової та управлінської звітності. Однак, для розкриття всіх сфер сталого розвитку підприємства необхідна така облікова система, яка б відображала також інформацію про соціальну та екологічну складові сталого розвитку підприємства для прийняття рішень з метою забезпечення успішного досягнення стратегії сталого розвитку підприємства.

Вчені-економісти все частіше виділяють поняття соціального, екологічного обліку, результатом ведення якого є формування Звітності зі сталого розвитку. Тобто розвиваючись разом із соціальним прогресом, бухгалтерський облік відіграє важливу роль, яку не слід недооцінювати. Подібно до інших дисциплін, бухгалтерський облік повинен поєднуватися з іншими та розвиватися в напрямку становлення міждисциплінарної науки для задоволення потреб суспільного розвитку [3].

Доцільно відзначити, що вирішення соціальних та екологічних питань підприємством лежить у площині концепції соціальної відповідальності, яка згідно з Стандартом соціальної відповідальності ISO 26000 являє собою відповідальність організації за вплив її рішень та діяльності на суспільство та навколишнє середовище через прозору та етичну поведінку, що сприяє сталому розвитку, враховуючи здоров'я та добробут суспільства; враховує очікування зацікавлених сторін та відповідає діючому законодавству; узгоджується з міжнародними нормами поведінки та інтегрована в діяльність організації [4].

У результаті проведеного емпіричного дослідження встановлено необхідність побудови нової системи обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності бізнесу на рівні підприємства, яка би відображала інформацію про соціальну та екологічну сферу сталого розвитку підприємства. Така система має базуватися на методичних прийомах традиційного бухгалтерського обліку та бути зорієнтована на формування інформації про соціальну відповідальність ділового партнерства через розкриття її у Звіті про соціальну відповідальність підприємства [5, с. 5].

Слід також звернути увагу на те, що згідно Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» виокремлено звіт про управління, який є документом, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності [6]. Водночас соціально відповідальний бізнес і до прийняття змін до Закону України [6] розкривав інформацію про нефінансову складову діяльності у форматі Звіту про прогрес реалізації принципів Глобального договору (Communication on Progress), Звіту зі сталого розвитку, підготовленого за вимогами системи Глобальної ініціативи зі звітності (Global Reporting Initiative), Звіту за стандартом AA1000 чи Звіту розробленого суб'єктом його подання [7, с. 181-182].

З урахуванням вищенаведеного обґрунтовано авторське бачення формування фінансової та управлінської звітності, а також звітності про соціальну відповідальність підприємства. Вважаємо, що саме така звітність сприятиме у повній мірі відображенню всіх трьох складових сталого розвитку (економічної, соціальної та екологічної) та виступатиме фундаментальною основою для формування Звіту про управління, який нещодавно введений у нормативно-правових документах.

У результаті дослідження практичної діяльності облікової служби

встановлено, що організація обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності системи ділового партнерства підприємства передбачає наступні складові: розробку внутрішніх регламентів щодо регулювання питання обліку соціальної відповідальності та відповідної звітності; виокремлення об'єктів обліку соціальної відповідальності; розробку робочого плану рахунків; організацію документообігу; формування системи управлінської звітності; вибір програмного забезпечення для ведення обліку соціальної відповідальності та ін.

В дослідженні [8], присвяченому цій проблемі, обґрунтовано важливість визначення вимірних індикаторів, тобто показників, які б давали змогу оцінити стан і динаміку змін економічної, екологічної й соціальної складової сталого розвитку. Встановлено взаємозв'язок концепції сталого розвитку із обліковою системою підприємства, яка є основою для розрахунку запропонованих індикаторів. Доведено, що така система має базуватися на методичних прийомах традиційного бухгалтерського обліку та бути зорієнтована на формування інформації про соціальну відповідальність ділового партнерства через розкриття її у Звіті про соціальну відповідальність підприємства [8, с. 201].

Отже, для адекватної оцінки соціальної відповідальності бізнесу потрібна побудова якісного обліково-інформаційного забезпечення, що сприятиме правильній організації облікових, аналітичних та контрольних процедур. Отримані результати дослідження виступають підґрунтям для розроблення сучасних методик з питань обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності бізнесу у системі ділового партнерства, що є перспективами подальших досліджень.

1. Discovering ISO 26000 / International Organization for Standardization. Available at: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/discovering_iso_26000.pdf.
2. Пилипів Н. І., Мотиль В. М. Організація управлінського обліку у формуванні інформаційної бази забезпечення розвитку будівельних підприємств. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2017. Т. 1. Вип. 13. С. 146–156.
3. Conceptual Framework of Social Responsibility Accounting / International Organization for Standardization. Available at: http://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/148288/6/06_chapter%201.pdf.
4. ISO 26000 – Social responsibility / International Organization for Standardization. Available at: <http://www.iso.org/iso/catalogue>.
5. ISO 26000 and the International Integrated Reporting Framework briefing summary / International Organization for Standardization. Available at: <https://www.iso.org>.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 15.02.2020).
7. Максимів Ю. В. Проблеми розкриття інформації у звітності суб'єктів господарювання у контексті сталого розвитку. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Сер. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : зб. наук. праць. 2015. № 835. С. 179–184.
8. Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Концептуальний підхід до

побудови обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності підприємства через призму системи ділового партнерства. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики* : збірник. 2018. № 4 (27). С. 201–211.

УДК 657

Позняковська Н. М., к.е.н., доцент (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ: ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сьогодні сучасні технології настільки стрімко змінюють світ, не залишаючи нам шансів на тривалі роздуми та зупинки у розвитку різних напрямів людської діяльності, і бухгалтерського обліку зокрема. Дослідження та точки зору вчених і практиків щодо впливу технологічного розвитку на місце і роль бухгалтерського обліку не є однозначними. Не зважаючи на посилення значення облікової інформації, що відбулося за останні роки, існує тенденція розглядати технології як загрозу бухгалтерській професії, яка може стати зайвою у час повної автоматизації документообороту. М. Маклюен та К. Фіоре у «Війна і світ у глобальному селі» пояснюють занепокоєння від технологій: «Всі соціальні зміни суть наслідок впровадження нових технологій та проникнення в наше чутливе, сенсорне життя. Ці зміни радикально впливають на образ світу, який ми створюємо і плекаємо, а тому будь-яка технічна інновація викликає у нас стурбованість...» [1; 2].

Відстоюємо позицію, що сучасні технології перш за все є викликами; не загрозами, а новими можливостями і для бухгалтерів і для користувачів бухгалтерської інформації. Яскравим прикладом такої точки зору є організація у 2018 році Світового конгресу бухгалтерів (WCOA) в Сідней із використанням мобільного додатку з усіма доповідями, презентаціями та дискусією учасників в online режимі. Основні сесії Конгресу були присвячені темам від професійної етики і застосування штучного інтелекту, до таких ключів до майбутнього успіху, як креативності, творчості та комунікаціях [3]. Соціальна значимість питань, що були підняті на Світовому бухгалтерському конгресі, привернула увагу не лише бухгалтерів. Спікерами конгресу виступили відомі економісти, соціологи, психологи, IT-фахівці, представники медіа індустрії та організатори арт-подій, які презентували учасникам свої погляди на зміни економічного світу, без розуміння яких, вочевидь, неможливо уявити майбутнє бухгалтерської професії.

Особливо гостро пролунала тема екології та екологічних ризиків, що свідчить про зростання в сучасних ефективних системах управління ролі нефінансової інформації, та даних про екологічну безпеку бізнесу зокрема.